Nr. 15. Warszawa, dnia 15 października 1931 r. **Rok XIV.**

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

Prenumerata roczna 12 zł. **Cena egzemplarza 1 zł.**

Adres Redakcji: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, ul. Nowy Świat 69, Wydział Org. Prawny Tel. 220-20

Adres Administracji: Komisarjat Rządu, ul. Senatorska Nr. 12. Telef. 696-87.

TREŚĆ:

I.

Przedruki z Dziennika Ustaw R. P.

z 12 października Nr. 90 Rok 1931

Poz. 701. Układ z Niemcami, układ z Austrją, układ z Bułgarją, układ z Węgrami, układ z Czechosłowacją, porozumienie pomiędzy Mocarstwami wierzycielskiemi (Niemcy), porozumienie pomiędzy Mocarstwami wierzycielskiemi (Austrja, Węgry, Bułgarja, dług wyzwolenia), dotyczące kwesji finansowych, podpisane w Hadze, dnia 20 stycznia 1930 r.

Poz. 702. Układy dotyczące zobowiązań, wynikających z traktatu w Trianon, podpisane w Paryżu dnia 28 kwietnia 1930 r. składające się ze: wstępu; układu I, dotyczącego porozumień pomiędzy Węgrami, a Mocarstwami-wierzycielami; układu II, dotyczącego uregulowania kwestyj, odnoszących się do reform rolnych i do Mieszanych Trybunałów Arbitrażowych; układu III, dotyczącego organizacji i sposobu działania Funduszu Rolnego, zwanego „Fundusz A“ (ustawa ratyfikacyjna z dnia 17 marca 1931 r. — Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 229) oraz układu IV, dotyczącego ustanowienia „Funduszu B“.

Poz. 703. Oświadczenie Rządowe z dnia 1 maja 1931 r. w sprawie złożenia przez Polskę dokumentów ratyfikacyjnych:

I) umów, podpisanych w Hadze dnia 20 stycznia 1930 r.

II) układów, podpisanych w Paryżu dnia 28 kwietnia 1930 r., w sprawie zobowiązań Węgier, wynikających z traktatu w Trianon.

Poz. 704. Porozumienie polsko-niemieckie, podpisane w Warszawie dn. 31-go października 1929 r.

Poz. 705. Oświadczenie rządowe z dnia 15 lipca 1931 r. w sprawie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych porozumienia polsko-niemieckiego, podpisanego w Warszawie, dn. 31 października 1929 r. wraz z protokółem końcowym ad art. II porozumienia.

Poz. 706. Obwieszczenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości z dnia 23 września 1931 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy z dnia 1 sierpnia 1919 r. o załatwianiu zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami rolnymi.

Na podstawie art. 4 ustawy z dnia 25 lutego 1930 r. w sprawie zmian postanowień ustawy z dnia 1 sierpnia 1919 r. o załatwianiu zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami rolnymi (Dz. U. R. P. Nr. 30, poz. 263) ogłasza się tekst ustawy z dnia 1 sierpnia 1919 r. o załatwianiu zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami rolnymi (Dz. P. P. P. Nr. 65, poz. 394), rozciągniętej rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 września 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 77, poz. 691) na obszar powiatów wileńskiego, oszmiańskiego, święciańskiego, trockiego, brasławskiego, dziśnieńskiego i duniłowiczowskiego, rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 19 października 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 871) na obszar województw: nowogródzkiego, poleskiego i wołyńskiego, powiatów grodzieńskiego i wołkowyskiego oraz gmin: białowieskiej, masiewskiej i suchopolskiej powiatu bielskiego województwa białostockiego i rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 kwietnia 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 48, poz. 287) na obszar Spisza i Orawy — z uwzględnieniem zmian, wprowadzonych do niej ustawą z dnia 11 marca 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 147) obowiązującą od dnia 22 marca 1921 r., ustawą z dnia 14 lutego 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 18, poz. 142) obowiązującą od dnia 22 marca 1922 r., rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 21 stycznia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 9, poz. 89), obowiązującem od dnia 1 lutego 1924 r. i ustawą z dnia 25 lutego 1930 r. (Dz. U R. P. Nr. 30, poz. 263), obowiązującą od dnia 26 kwietnia 1930 r.

USTAWA

z dnia 1 sierpnia 1919 r. o załatwianiu zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami rolnymi.

Art. 1.

Zatargi zbiorowe pomiędzy robotnikami rolnymi a pracodawcą lub pracodawcami, niezałatwione przez strony, mogą być załatwione przez nie przy pomocy: 1) inspektorów pracy w rolnictwie, 2) przez komisję polubowną oraz 3) komisję rozjemczą.

Art. 2.

Na żądanie jednej ze stron lub z własnej inicjatywy, inspektor pracy w rolnictwie wzywa do siebie obie strony osobiście lub ich delegatów celem wzajemnego porozumienia się stron i zawarcia ugody lub dla utworzenia komisji polubownej.

Art. 3.

Przy zawieraniu ugody, ustalającej warunki pracy i wynagrodzenia za pracę dla całego powiatu, za przedstawicielstwo stron uznaje się miejscowe organizacje zawodowe pracodawców,

oraz związki zawodowe pracowników rolnych, o ile te organizacje i związki istnieją na terenie powiatu i są zarejestrowane zgodnie z przepisami prawa. Związki i organizacje zawodowe wysyłają do komisji polubownej upełnomocnionych delegatów w liczbie 3—7. Osoby te winny mieć ukończone lat 21. W komisji polubownej przewodniczy z urzędu inspektor pracy. Jeżeli związki zawodowe pracowników lub organizacje zawodowe pracodawców uchylą się od udziału w komisji polubownej, ma zastosowanie art. 5 niniejszej ustawy. Dla prawomocności wyroków komisyj polubownych oraz rozjemczych koniecznem jest wezwanie do udziału w takowych delegatów wszystkich związków zawodowych, zalegalizowanych i działających na terenie danego powiatu.

Art. 4.

Orzeczenie i postanowienia komisji polubownej winny być wyłuszczone na piśmie i opatrzone podpisami wszystkich członków komisji.

Art. 5.

W powiatach, gdzie niema organizacyj zawodowych pracodawców, albo związków zawodowych robotników rolnych, odpowiadających wymaganiom art. 3 lub gdzie powyższe związki, względnie organizacje uchylą się od udziału w komisji polubownej, strona niereprezentowana przez związek lub organizację zawodową, winna wybrać od 3—7 delegatów, jeżeli liczba zainteresowanych w sporze pracodawców lub pracowników przewyższa liczbę 10. O ile strony nie dokonały same uprzednio wyboru, starosta na wezwanie inspektora pracy zwołuje dla dokonania wyborów oddzielne zebranie dla każdej strony z zachowaniem przepisów art. 12.

Art. 6.

Pracodawca lub pracownik, uchylający się od udziału w wyborach, ulegnie za pierwszym razem karze grzywny w wysokości: pracodawca od 5 zł. do 100 zł., pracownik od 25 gr. do 2.50 zł. W razie dalszego uchylania się od udziału w wyborach kara może być wymierzona w podwójnej wysokości.

Art. 7.

Strony, względnie ich delegaci (art. 3), winni niestawienia się bez uzasadnionych powodów na wezwanie inspektora pracy w rolnictwie lub uchylenia się od udziału w naradach zwoływanych przez tegoż inspektora, ulegną za pierwszym razem karze — grzywny w wysokości: delegaci pracodawców od 25 zł. do 500 zł. delegaci zaś pracowników od 1 zł. 25 gr. do do 12 zł. 50 gr. W razie dalszego uchylania się od obowiązków, przewidzianych w tym artykule, może być wymierzona kara w wysokości podwójnej.

Art. 8.

Jeżeli nie dojdzie do zawarcia umowy w drodze wskazanej w art. 2 i 3, inspektor pracy, w razie zgłoszenia przez którąkolwiek ze stron żądania rozważenia sprawy przez komisję rozjemczą, proponuje drugiej stronie oddanie sporu do rozstrzygnięcia powyższej komisji. Jeżeli obie strony wyraziły zgodę na poddanie się orzeczeniu komisji rozjemczej, inspektor pracy zwołuje posiedzenie komisji, wyznaczając miejsce i termin zebrania.

Art. 9.

Orzeczenie komisji rozjemczej, powołanej do ustalenia warunków pracy i płacy dla całego danego powiatu, obowiązuje wszystkich pracodawców i pracowników rolnych w tym powiecie.

Art. 10.

Komisja rozjemcza składa się:

1) z 3 — 5 przedstawicieli pracodawców;

2) z 3 — 5 pracowników rolnych;

3) przewodniczącego, powołanego za zgodą obu stron.

W razie niedojścia do zgody co do osoby przewodniczącego, przewodniczy wyznaczony przez Ministerstwo Pracy inspektor lub specjalny delegat tegoż Ministerstwa. W razie powołania przewodniczącego drogą wyboru, inspektor pracy w rolnictwie uczestniczy na posiedzeniu komisji rozjemczej z głosem doradczym.

Art. 11.

Wymienione w punkcie 1 i 2 art. 10 osoby są delegowane każdorazowo przez związki i organizacje, odpowiadające art. 3 i winny czynić zadość warunkom, wymienionym w tymże art. 3. Jeżeli na terenie powiatu działa więcej niż jeden związek lub organizacja zawodowa i jeżeli zrzeszenia te nie dojdą do porozumienia co do wyboru członków komisji, lub uchylą się co do ich wyborów — ma zastosowanie art. 12 ustawy niniejszej.

Art. 12.

W powiatach, gdzie niema związków, odpowiadających wymaganiom art. 3, starosta na wezwanie inspektora pracy w rolnictwie zarządza oddzielne wybory przedstawicieli pracowników i pracodawców. Pracodawcy i pracownicy każdej gminy wybierają po jednym delegacie na 1 rok. Wybrani w ten sposób delegaci wyłaniają na wezwanie inspektora pracy w rolnictwie 3—5 członków do komisji rozjemczej oraz takąż liczbę zastępców, zaś do komisji polubownej 3—7 delegatów.

Art. 13.

Prawo wyborcze czynne mają wszyscy pracownicy płci obojga, utrzymujący się z pracy najemnej w rolnictwie, leśnictwie, ogrodnictwie

lub dziedzinach ściśle związanych z rolnictwem, o ile ukończyli lat 16; prawo bierne posiadają osoby, mające ukończonych lat 21. Ze strony pracodawców prawo czynne przysługuje osobom, zatrudniającym robotników, wymienionych w zdaniu I-szem art. niniejszego.

Członkami komisji rozjemczej i polubownej nie mogą być osoby, które na skutek zasądzenia karno-sądowego nie mogłyby wogóle sprawować urzędu sędziowskiego.

Art. 14.

Komisje rozjemcze są powoływane w wypadkach, przewidzianych w art. 8 i 19 i urzędują do czasu rozstrzygnięcia przedłożonych im spraw. Osoby, obrane lub delegowane do komisji rozjemczej, uchylające się bez dostatecznych powodów od pełnienia swych obowiązków, ulegną za pierwszym razem karze grzywny w wysokości: pracodawcy od 25 zł. do 500 zł., pracownicy od 1 zł. 25 gr. do 12 zł. 50 gr. W razie dalszego uchylania się od obowiązków wymienionych w tym artykule, kara może być wymierzona w wysokości podwójnej.

Art. 14-a.

Kary przewidziane art. 6, 7 i 14 ustawy wymierza w drodze administracyjnej starosta. Inspektorzy pracy obowiązani są niezwłocznie zawiadomić kompetentne władze administracyjne o przekroczeniach art. 6, 7 i 14 ustawy.

Art. 15.

Członkowie komisji rozjemczej otrzymują diety i zwrot kosztów w wysokości, oznaczonej w przepisach wykonawczych Ministerstwa Pracy. Skarb Państwa pokrywa wszelkie koszty, związane z czynnościami komisyj rozjemczych.

Art. 16.

Postępowanie komisji rozjemczej podlega przepisom następującym: 1) dla prawomocności zebrań komisji jest konieczna obecność przewodniczącego oraz równej liczby przedstawicieli każdej ze stron, co najmniej po trzech z każdej strony; 2) postępowanie sprawdzania dowodów (badanie świadków, wyjaśnienia biegłych i rzeczoznawców i t. d.) odbywa się publicznie po zawezwaniu i w obecności stron, o ile się stawiły; na żądanie komisji rozjemczej świadek może być zbadany pod przysięgą przez właściwy sąd; 3) orzeczenia komisji zapadają większością głosów po publicznych ustnych rozprawach stron; 4) strony mogą bronić swych interesów bezpośrednio przez swych delegatów (art. 2 i 3) lub pełnomocników; 5) przewodniczący komisji rozjemczej ma na posiedzeniach komisji prawa przewodniczącego na posiedzeniach sądowych; 6) narady członków komisji są tajne; 7) protokóły, orzeczenia i postanowienia komisji winny być wyłuszczone na piśmie i opatrzone podpisami członków komisji. Stronom przysługuje prawo otrzymania odpisu orzeczeń i postanowień komisji rozjemczej oraz wyciągu z protokółu posiedzeń za opłatą ustaloną przez przepisy wykonawcze; 8) postępowanie jest bezpłatne; 9) pełnomocnictwa i dokumenty, składane komisji rozjemczej są wolne od opłat stemplowych.

Art. 17.

Ugody zawarte w komisji polubownej (art. 3) i orzeczenia komisji rozjemczej (art. 9) obowiązują na okres czasu przewidziany w ugodzie lub orzeczeniu. Okres ten nie może być dłuższy niż rok przy uwzględnieniu zwyczajowych terminów umowy pracy.

Art. 18.

Ugody i orzeczenia komisji rozjemczej, regulujące warunki płacy i pracy (art. 3 i 9), stanowią podstawę dla zawarcia indywidualnych umów pracy w powiecie. Pozostanie pracownika w majątku oznacza zawarcie indywidualnej umowy pracy na warunkach ugody lub orzeczenia. Indywidualne umowy pracy, zawierające warunki dla pracownika mniej korzystne niż ugody lub orzeczenia komisji rozjemczej, przewidziane w art. 3 i 9, są nieważne. Nieważne umowy ulegają z mocy ustawy zastąpieniu przez odnośne ugody lub orzeczenia.

Art. 19.

Na żądanie jednej ze stron inspektor pracy przekazuje do rozpatrzenia komisji rozjemczej indywidualne spory cywilne wynikłe między stronami w czasie trwania oraz po zerwaniu lub ustaniu stosunku pracy na tle niedotrzymania ugody (umowy zbiorowej (art. 3), lub niewykonania orzeczenia komisji rozjemczej (art. 9 i 18) o wynagrodzenie za pracę, o świadczenia i roszczenia o odszkodowanie z powodu zerwania umowy o pracę, o świadczenia z tytułu wysługi lat oraz o rozwiązanie umowy o pracę z powodu niewykonania przez którąkolwiek ze stron postanowień ugody (umowy zbiorowej) lub orzeczenia.

Zgoda drugiej strony na poddanie sporu rozważeniu komisji rozjemczej nie jest w tym wypadku wymagana. Niestawienie się którejkolwiek ze stron bez dostatecznych powodów nie wstrzymuje biegu sprawy. Spory powyższe nie podlegają rozpatrzeniu sądowemu.

Art. 20.

Powstałe na podstawie ugody lub orzeczenia komisji rozjemczej umowy pracy (art. 18)

podlegają ogólnym przepisom prawa cywilnego i o umowie pracy w szczególności. Niewykonanie obowiązków pociąga za sobą konsekwencje przewidziane w prawie cywilnem, w szczególności zaś w razie uznania umowy przez komisję rozjemczą za rozwiązaną z winy pracowników, po uwzględnieniu przepisów (art. 21) niniejszej ustawy, utratę praw wynikających z umowy np. utratę prawa do korzystania z mieszkania, pastwiska i innych świadczeń, przewidzianych w umowie (przytem pracownikowi muszą być zwrócone jego nakłady na uprawę oddanych mu w posiadanie gruntów); w razie rozwiązania umowy pracy z winy pracodawcy obowiązek zapłacenia pracownikowi należnego mu wynagrodzenia za cały czas, brakujący do upływu terminu umowy, przyczem do wynagrodzenia jest wliczona wartość świadczeń w naturze (mieszkania, ordynarja, korzystanie z pastwiska i t. d.).

Art. 21.

Orzeczenia wydane przez komisję rozjemczą (art. 19) oraz układy pojednawcze wobec niej zawarte posiadają moc egzekucyjną. W razie potrzeby wykonania postanowienia komisji rozjemczej strona zainteresowana przedstawia poświadczony przez inspektora pracy odpis układu pojednawczego lub orzeczenia komisji rozjemczej (art. 19) do sądu, który byłby właściwy dla rozważania danego sporu, celem uzyskania nakazu wykonawczego. Orzeczenia komisji rozjemczej wymienione powyżej mogą być przez sąd uchylone w razie 1) jawnego pogwałcenia prawa lub niewłaściwej wykładni jego, 2) w razie pogwałcenia formalności postępowania, o tyle istotnych, że wskutek niezachowania ich niepodobna układu pojednawczego lub orzeczenia uznać za prawomocne, 3) w razie przekroczenia przez komisję rozjemczą zakresu nadanej jej kompetencji; decyzja sądu nastąpić musi w ciągu dni 14 od daty zgłoszenia.

Art. 22.

Postanowienia art. 19 w zakresie właściwości rzeczowej stosują się odpowiednio do komisyj rozjemczych, powołanych z mocy art. 4 ustawy z dn. 18 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P, Nr. 71, poz. 686) do rozpatrywania sporów na tle niewykonania orzeczenia nadzwyczajnej komisji rozjemczej do załatwiania zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami rolnymi, a z mocy art. 4 ustawy z dnia 16 maja 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 39, poz. 324) do rozpatrywania sporów na tle niewykonania orzeczeń nadzwyczajnej komisji rozjemczej do załatwiania zatargów zbiorowych pomiędzy właścicielami nieruchomości a dozorcami domowymi.

Art. 23.

Spory o roszczenia, wymienione w art. 19 art. 22 niniejszej ustawy, wszczęte przed sądami, a niezakończone w dn. 26 kwietnia 1930 r, w I instancji, winny być na żądanie jednej ze stron przekazane właściwej komisji rozjemczej, przewidzianej w art. 9 i 10 niniejszej ustawy, w art. 4 ustawy z dnia 18 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 71, poz. 686) i w art. 4 ustawy z dn. 16 maja 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 39, poz. 324).

Art. 24.

Przepisy wykonawcze w rozwinięciu ustawy niniejszej wydaje Minister Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości.

Art. 25.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje na terenie województw: warszawskiego, kieleckiego, lubelskiego, łódzkiego, białostockiego, krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego, tarnopolskiego, wileńskiego, nowogródzkiego, poleskiego i wołyńskiego.

Jednocześnie przestaje obowiązywać ustawa z dn. 28 marca 1919 r. (Dz. P. P. P. Nr. 29, poz. 251) o załatwianiu zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami rolnymi.

---

z 14 października Nr. 91 Rok 1931

Poz. 707. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 września 1931 r. w sprawie zmiany przepisów o należnościach za podróże służbowe, delegacje (odkomenderowania) i przeniesienia funkcjonarjuszów państwowych, sędziów i prokuratorów oraz wojskowych w kraju.

Poz. 708. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 września 1931 r. o służbie przygotowawczej i egzaminie kandydatów na stanowiska II kategorji w administracyjnej służbie pocztowej, telegraficznej i telefonicznej.

Poz. 709. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 września 1931 r. o służbie przygotowawczej i egzaminie kandydatów na stanowiska II kategorji w administracyjno-rachunkowej służbie pocztowej, telegraficznej i telefonicznej.

Poz. 710. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 września 1931 r. w sprawie odstąpienia gminie m. st. Warszawy gruntu państwowego na Żoliborzu na cele rozbudowy miasta.

Poz. 711. Rozporządzenie Ministra Poczt i Telegrafów z dnia 28 września 1931 r. w sprawie taryfy pocztowej, telegraficznej i telefonicznej.

Poz. 712. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 30 września 1931 r. o uldze celnej na rodzynki perskie „bidane“.

Poz. 713. Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 9 października 1931 r. w sprawie przyznania prawa do zasiłków częściowo zatrudnionym robotnikom niektórych zakładów pracy w województwach: śląskiem i lwowskiem.

II.

Przedruki z Monitora Polskiego.

z 8 października Nr. 232 Rok 1931

z 9 października Nr. 233 Rok 1931

Poz. 315. Zarządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 2 października 1931 r. w sprawie siedziby drugiego wydziału, powołanego do rozpoznawania spraw w postępowaniu doraźnem w okręgu Sądu Okręgowego w Piotrkowie.

Poz. 316. Zarządzenie w sprawie terytorjalnego ograniczenia w wykonywaniu przemysłu okrężnego w województwię poznańskiem.

Poz. 317. Zarządzenie w sprawie terytorjalnego ograniczenia w wykonywaniu przemysłu okrężnego w województwie poznańskiem.

z 10 października Nr. 234 Rok 1931

Poz. 318. Zarządzenie Marszałka Sejmu z dnia 29 września 1931 r. w sprawie statutu organizacyjnego Biura Sejmu Rzeczypospolitej.

Poz. 319. Zarządzenie Marszałka Senatu z dnia 29 września 1931 r. w sprawie statutu organizacyjnego Biura Senatu Rzeczypospolitej.

z 12 października Nr. 235 Rok 1931

Poz. 320. Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 5 października 1931 r. o przymusowem wywłaszczeniu gruntów na rzecz firm: „Zakłady Ceramiczne Izaak Schein“ w Myszkowie i „L. Sojka, Fabryka Cegły Ogniotrwałej st. Myszków“ pod bocznicę normalnotorową od stacji kolejowej Myszków do fabryki „L. Sojka“.

Poz. 321. Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 5 października 1931 r. o zmianie zarządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1 marca 1930 r. w sprawie wywłaszczenia gruntów na cele zakwaterowania wojska w Stawach pod Dęblinem.

Poz. 322. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 2 października 1931 r. o utworzeniu urzędu notarjusza w Opatowie w Okręgu Sądu Okręgowego w Radomiu.

z 13 października Nr. 236 Rok 1931

Poz. 323. Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 5 października 1931 r. w sprawie czasowego zajęcia gruntów pod plac ćwiczeń dla garnizonu w Łomży.

z 14 października Nr. 237 Rok 1931

Poz. 324. Ogłoszenie Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 9 października 1931 r., Nr. 2468/31.

Poz. 325. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 3 października 1931 r. o utworzeniu niezależnego administracyjnie od nadleśnictwa Zarządu Tartaku Państwowego w Worochcie.

Poz. 326. Zarządzenie Ministra Poczt i Telegrafów z dnia 1 października 1931 r. w sprawie czasowej zmiany opłat radjofonicznych.

z 15 października Nr. 238 Rok 1931

III.

Przedruki z innych wydawnictw urzędowych

DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA SPRAW ZAGRANICZNYCH

z 1 października Nr. 19 Rok 1931

119.

K.III.12895.

Zarządzenie w sprawie wykazów wydalonych obywateli polskich.

Zmieniając częściowo okólnik Nr. 145 K. III. w. 13721/pf. 2635 z dnia 26 sierpnia 1926 r., zarządzam, aby urzędy podległe M. S. Z. zagranicą przesyłały co kwartał wykazy wydalonych obywateli polskich bezpośrednio do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

MINISTERSTWO SKARBU

L. D. III. 2252/1/31

Warszawa, dn. 23 września 1931 r.

W sprawie dodatku na mieszkanie dla m. Gdyni.

Do

Najwyższej Izby Kontroli, Prezydjum Rady Ministrów i wszystkich Ministerstw w/m.

Rada Ministrów na posiedzeniu w dniu 16 września 1931 r. powzięła uchwałę następującej treści:

Par. 1.

Upoważnia się Ministra Skarbu do wypłacania funkcjonarjuszom państwowym, sędziom i prokuratorom oraz zawodowym wojskowym, których zwykłem miejscem służbowem jest miasto Gdynia, dodatku na mieszkanie według II klasy, t. j. według skali, ustanowionej dla miejscowości, posiadających więcej niż 40.000 mieszkańców.

Par. 2.

Uchwała niniejsza wchodzi w życie od dnia 1 najbliższego miesiąca po dniu jej uchwalenia i dotyczy tylko osób pozostających w państwowej służbie czynnej.

Podając powyższą uchwałę do wiadomości, Ministerstwo Skarbu uprasza o wydanie zarządzeń co do wypłacania dodatku na mieszkanie dla m. Gdyni według II (drugiej) klasy od dnia 1 października 1931 r. począwszy, a zarazem zaznacza, że powyższa uchwała nie dotyczy osób, pozostających w stanie spoczynku (emerytów).

VI.

Okólniki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

279.

Okólnik Nr. 174

z dnia 7 października 1931 r.

(Wojsk. 162/2) o kosztach doprowadzenia uchylających się od poboru czynnej służby wojskowej i ćwiczeń wojskowych.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Doprowadzenie poborowych uchylających się od poboru pociąga za sobą koszty dwóch rodzajów:

1) koszty transportu i 2) koszty eskorty przez policję państwową i przez funkcjonarjuszy gminnych.

Ad 1.

a) Koszty doprowadzenia uchylających się od poboru i sposób pokrycia.

Sprawa pokrywania tych kosztów nie jest jednolicie traktowaną przez władze administracji ogólnej, niektóre z tych władz mają jeszcze wątpliwości, co do sposobu i źródła ich pokrycia.

Wobec powyższego Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, co następuje:

Art. 67 ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym ustala między innemi zasadę, że poborowy powinien stawić się do poboru (na

komisję poborową) na koszt własny. Zasada ta obowiązuje nietylko przy dobrowolnem wykonaniu tego obowiązku, lecz również w wypadku przymusowego doprowadzenia poborowego wskutek uchylania się.

Nie może zatem być żadnych wątpliwości co do tego, że doprowadzony obowiązany jest uiścić koszty związane z jego transportem.

Zdarza się jednak przeważnie, że uchylający się od poboru uchyla się również od natychmiastowego uiszczenia tych kosztów. Wówczas w myśl § 324 rozporządzenia wykonawczego do ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym koszty te pokrywa zastępczo gmina miejsca pobytu w momencie przytrzymania uchylającego się, przyczem gminie tej przysługuje prawo regresu do danego poborowego.

Gminy te natomiast ponoszą zgodnie z powołanym wyżej § 324 rozporządzenia wykonawczego koszty transportu uchylającego się wówczas, gdy nie można ich ściągnąć z powodu stwierdzonego ubóstwa poborowego.

b) Koszty doprowadzenia uchylających się od czynnej służby wojskowej, ćwiczeń wojskowych, zebrań i raportów kontrolnych oraz na wezwania władz wojskowych.

Uchylający się od czynnej służby wojskowej i od ćwiczeń wojskowych, zebrań i raportów kontrolnych oraz uchylający się od stawienia na wezwania władz wojskowych (art. 95 ustawy), czy też od stawienia się do komisyj rewizyjnych, powinni być dostawieni na ich własny koszt do właściwych terytorjalnie P. K. U. Przejazd z siedziby P. K. U. do formacji, w której uchylający się ma odbyć czynną służbę wojskową lub ćwiczenia wojskowe, czy też przejazd do komisji rewiz. odbywa się na koszt Skarbu Państwa (art. 87 ustawy) przy użyciu biletu (zlecenia) na przejazd dołączonego do karty powołania.

W razie zniszczenia lub utraty biletu (zlecenia) na przejazd, koszty przejazdu do formacji wojskowej lub do komisji rewizyjnej, pokrywa uchylający się z własnych funduszów.

W wypadku nie uiszczenia przez niego kosztów dostawienia do właściwej terytorjalnie P. K. U. lub kosztów przejazdu do formacji (kom. rewiz.), w razie utraty (zniszczenia) biletu (zlecenia) na przejazd — koszty te pokrywa zastępczo gmina miejsca pobytu z prawem ściągnięcia wyłożonej kwoty od uchylajacego się. W razie niemożności ściągnięcia wyłożonych zastępczo przez gminę kwot z powodu stwierdzonego ubóstwa uchylającego się, poniesione przez gminę koszty będą jej zwrócone przez Skarb Państwa z budżetu Ministerstwa Spraw Wojskowych, gdyż bezzwrotne pokrywanie kosztów za osoby niezamożne przez gminy, przewidziane w art. 67 ust. 1 ustawy, nie dotyczy kosztów związanych ze stawieniem się do czynnej służby wojskowej i do ćwiczeń wojskowych, na zebrania i raporty kontrolne, na wezwania władz wojskowych oraz na wezwania do komisyj rewizyjnych.

Ad 2.

Co się tyczy drugiego z rozróżnianych rodzajów kosztów przy doprowadzaniu uchylających się jakiemi są koszty eskorty policyjnej, to ustawa o powszechnym obowiązku wojskowym nie daje podstawy do obciążenia temi kosztami poborowego.

Koszty te, wynikające z wykonywania bezpośrednich zadań i obowiązków służbowych organów pol. państw. obciążają jej budżet.

Koszty eskorty przez funkcjonarjuszy gminnych ponoszą odnośne gminy.

Zarządzenie powyższe uchyla okólnik Nr. 147 z 1926 r. (Zb. Zarz. str. 1076), Nr. 90 z 1927 r. (Zb. Zarz. str. 1327) i Nr. 138 z 1928 (Zb. Zarz. str. 1083).

280.

Okólnik Nr. 175.

z dnia 8 października 1931 r.

(Wojsk. 862/5) o toku instancji dla spraw wojskowych załatwianych przez urzędy konsularne i Komisarza Generalnego R. P. w Gdańsku.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

W Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Spraw Zagranicznych Nr. 17 z dnia 15.IX 31 r. umieszczony został pod poz. 111 komunikat następującej treści:

„K. III. 10148.

CZĘŚĆ II.

111.

KOMUNIKAT

w sprawie toku instancyj dla spraw wojskowych, załatwianych przez urzędy konsularne i Komisarza Generalnego R. P. w Gdańsku.

Na podstawie art 15 ustawy z dnia 23 maja 1924 r. o powszechnym obowiązku wojskowym (Dz. U. R. P. Nr. 46, poz. 458) i § 25 rozporządzenia Ministra Spraw Wojskowych z dnia 16 marca 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 270) w sprawie wykonania wyżej powołanej ustawy, oraz opierając się na artykule 112 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 23 marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnem (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 341) Minister Spraw Zagranicznych upoważnił Wojewodów i Komisarza

Rządu na m. st. Warszawę do rozpatrywania w II-ej instancji spraw wojskowych, rozpatrywanych w I-ej instancji przez urzędy konsularne i Komisarza Generalnego R. P. w Gdańsku i do wydawania decyzji również w drodze nadzoru".

Komunikat ten, który wydany został w porozumieniu z Min. Spr. Wewn. przesyła się do wiadomości i stosowania się.

281.

Okólnik Nr. 176

z dnia 9 października 1931 r.

(AP. 1878/8) o przedawnieniu w postępowaniu karno-administracyjnem.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Wobec wynikłych wątpliwości w związku z wykładnią przepisów o przedawnieniu, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, że rozporządzenie o postępowaniu karno-administracyjnem zna trzy formy przedawnienia: przedawnienie wdrożenia postępowania (ścigania), przedawnienie wyrokowania oraz przedawnienie kary.

Do przedawnienia wogóle wymagany jest jedynie upływ czasu wskazany w art. 58 omawianego rozporządzenia.

Zważywszy, że w myśl art. 69 rozporządzenia o postępowaniu karno-administracyjnem zostały uchylone wszystkie ogólne lub szczególne postanowienia *proceduralne*, a nie materjalno-prawne, kwestja zaś przedawnienia stanowi zagadnienie materjalno-prawne, należy przyjść do wniosku, iż terminy przedawnienia wskazane w art. 58 mają zastosowanie tylko o tyle, o ile poszczególne ustawy nie zawierają odmiennych terminów przedawnienia przestępstw w tychże ustawach przewidzianych.

I. Na tle niejednolitej wykładni pojęcia „wdrożenia postępowania przez władzę administracyjną" powstaje zagadnienie, jaki moment należy uważać za wdrożenie postępowania.

Przez wdrożenie postępowania należy rozumieć jakąkolwiek pierwszą czynność właściwej władzy będącą *objawem jurysdykcji*, a więc np. wydanie nakazu karnego przez powołaną władzę administracji ogólnej, zarządzenia dochodzenia na skutek otrzymanego doniesienia, rozpisanie rozprawy i t. d., zależnie od tego jaką czynność, jako pierwszą władza w spełnianiu orzecznictwa karnego uzna za wskazaną.

Wydanie *orzeczenia* (art. 23) jako *ostatecznego* aktu jurysdykcyjnego nie może być w żadnym razie uważane za wdrożenie postępowania. Nie można też objawu jurysdykcji właściwej władzy dopatrzeć się we wpływie doniesienia policyjnego do władzy powołanej do orzecznictwa. Wydanie doraźnego nakazu karnego przez upoważnionych funkcjonarjuszów nie jest również „wdrożeniem postępowania", gdyż w tym wypadku zgodnie z art. 50 ust. 3 powołanego wyżej rozporządzenia, skazany może zniweczyć jego skutki przez nieuiszczenie bezzwłoczne grzywny do rąk funkcjonarjusza.

II. Odnośnie do drugiego zagadnienia, dotyczącego przedawnienia wyrokowania, to doręczenie skazanemu nakazu, względnie orzeczenia karnego, niema nic wspólnego z jego wydaniem, a zatem kwestja wcześniejszego, czy późniejszego doręczenia nie może powodować przedawnienia wykonania kary. Wynika to z samego brzmienia ust. 2 art. 58 w zestawieniu z brzmieniem ust. 3 tegoż artykułu. W ustępie drugim jest mowa o *wydaniu* orzeczenia, a nie o doręczeniu, cały zatem nacisk jest położony na termin załatwienia przez władzę, podczas gdy w ustępie trzecim ciężar przesunięto w kierunku osoby skazanego. Decyduje tu nietylko sam termin czynności władzy (wezwanie do odbycia kary), lecz także i w pierwszym rzędzie faktyczne postąpienie z osobą skazanego.

W razie wniesienia sprzeciwu przeciw nakazowi karnemu orzeczenie karne może być wydane w ciągu 12 miesięcy od dnia *wydania* nakazu karnego.

III. Przepis zdania ostatniego ust. 3 art. 58 wylicza szczegółowo przyczyny, które mogą spowodować przerwę przedawnienia kary. Przyczyny te mogą wypływać bądź z postanowień ust. 3 i 4 art. 54 rozporządzenia o postępowaniu karno administracyjnem, bądź z przepisów kodeksu postępowania karnego. W tym ostatnim wypadku mają zastosowanie przepisy księgi IX Rozdziału II K. P. K., które po większej części, pokrywają się z przyczynami z ust. 3 i 4 art. 54 post. karno-administr. Zatem przerwa wykonania kary następuje bądź na skutek zarządzenia władzy z urzędu, z uwagi na stan zdrowia skazanego, bądź na wniosek skazanego, z przyczyn wymagających uwzględnienia, z uwagi na interes skazanego.

Innych przyczyn mogących sprowadzić przerwę przedawnienia kary, nie znają ani przepisy postępowania karno-administracyjnego, ani przepisy K. P. K. Doszukiwanie się ich w przepisach ustaw materjalnych karnych jest niedopuszczalne, gdyż przepis zdania 2-go art. 58 wyraźnie wylicza przyczyny, które mogą spowodować przerwę. Interpretacja rozszerzająca jest tutaj niedopuszczalna, albowiem szłaby ona na niekorzyść skazanego, co sprzeciwiałoby się kardynalnym zasadom, przyjętym w przepisach karnych.

Okólnik niniejszy pozostaje w związku z okólnikiem z dn. 6.VI 1929 r. Nr. 123 (Zb. Zarz. M. S Wewn. str. 468 poz. 19) i okólnikiem z dn. 3.X 1929 r. Nr. 219 (Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 479, poz. 25).

282.

Okólnik Nr. 177

z dnia 10 października 1931 r.

(OP. 19558/1) o przeniesieniu w stan nieczynny z powodu zmiany organizacji władz i urzędów tudzież ze względu na dobro służby.

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu w Warszawie, Komendanta Głównego Policji Państwowej, Dyrektora Głównego Urzędu Statystycznego, Naczelnika Urzędu Spraw Mniejszości w Katowicach i P. P. Prezesów Wojewódzkich Sądów Administracyjnych w Poznaniu i Toruniu.

W ostatnich czasach ujawniła się pewna niejednolitość praktyki przy przenoszeniu w stan nieczynny funkcjonarjuszów państwowych na zasadzie ustępu 1 i 2 art. 54 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 164). W celu więc należytego uwydatnienia różnic pomiedzy temi dwoma przepisami, Prezydjum Rady Ministrów okólnikiem z dnia 29 września 1931 r. Nr. 67/12916/IV.Og. udzieliło Ministerstwom następującego wyjaśnienia:

Przeniesienie w stan nieczynny w wypadkach z ustępu 1, a więc w razie zmiany w organizacji władz i urzędów, należy do właściwej władzy naczelnej, w wypadkach zaś z ustępu 2, a więc ze względu na dobro służby — do Rady Ministrów.

Przeniesienie w stan nieczynny w myśl ustępu 1 jest możliwe wtedy, gdy dla urzędnika stałego niema czasowo odpowiedniego stanowiska służbowego wskutek zmiany w organizacji władz, lub urzędów, z czego wynika, że zarządzenie oparte na tym przepisie nie należy w pełnej mierze do swobodnego uznania władzy, bo to swobodne uznanie jest ograniczone wyżej wymienionemi warunkami.

Jeżeliby zatem funkcjonarjusz państwowy, do którego zastosowano przepis ustępu 1 zaskarżył oparte na nim zarządzenie do Najwyższego Trybunału Administracyjnego, wówczas na władzy ciążyłby obowiązek przeprowadzenia dowodów, że dla funkcjonarjusza zabrakło odpowiedniego stanowiska w danym dziale zarządu państwowego, wskutek zmiany w organizacji władz i urzędów.

Ustawa nie określa bliżej zmiany w organizacji władz i urzędów, w szczególności nie wyjaśnia w jaki sposób zmiana ta ma być przeprowadzona. Przyjąć więc należy, że zmiana winna być dokonana na tej samej drodze, w jakiej ustalono organizację władz i urzędów. Redukcja personelu sama przez się nie stanowi zmiany w organizacji. Natomiast, jeżeli zmiana organizacji została dokonana i skutkiem niej zmniejszyła się ilość stanowisk, wówczas każdy z funkcjonarjuszów, zajmujących odpowiednie stanowisko może być przeniesiony w stan nieczynny, a niekoniecznie ten, którego stanowisko skasowano. W tem więc znaczeniu swobodne uznanie władzy przy przeniesieniu funkcjonarjusza w stan nieczynny istnieje wprawdzie, lecz jest ograniczone i może być wobec tego zaskarżone do Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

Natomiast w wypadkach z ustępu 2 art. 54 przeniesienia w stan nieczynny ze względu na dobro służby jest zarządzeniem, które w zupełności należy do swobodnego uznania władzy i podpada pod p. b) art. 3 ustawy z dnia 3 sierpnia 1922 r. o Najwyższym Trybunale Administracyjnym (Dz. U. R. P. z r. 1926 Nr. 68, poz. 400).

283.

Okólnik Nr. 178

z dnia 15 października 1931 r.

(OL. 4862/1) w sprawie wykonywania przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej.

Do

P. P. Dyrektorów Departamentów I—V i P. P. Naczelników Wydziałów.

Celem zabezpieczenia jednolitej interpretacji przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej, jako też rozporządzeń na jego podstawie wydanych — przypominam Panom okólniki z dnia 28 lutego 1928 r. Nr. 25 w sprawie zarządzeń dotyczących organizacji urzędów wojewódzkich i starostw (Dz. Urz. M. S Wewn. Nr. 1, poz. 27), z dnia 13 czerwca 1928 r. Nr. 98 w sprawie załatwiania spraw, dotyczących udziału czynnika obywatelskiego w wykonaniu zadań administracji ogólnej (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 3, poz. 62) oraz ustęp 1 § 31 Regulaminu i zarządzam co następuje:

1) wszystkie bez wyjątku zarządzenia (jawne, tajne i t. d.) wydawane na podstawie lub

w związku z rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z 19 stycznia 1928 r. Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86 oraz z rozporządzeniami na jego podstawie wydanemi — mają być uzgodnione uprzednio z Wydziałem OL. Zarządzenia te z reguły winny być wydawane pod numerami Wydz. OL., a to celem zapewnienia całkowitej ich ewidencji i uniknięcia zarządzeń sprzecznych.

2) Zarządzenie niniejsze nie zmniejsza w niczem obowiązku poszczególnych wydziałów czuwania nad sprawami organizacyjnemi i trybem urzędowania tych komórek organizacyjnych we władzach lokalnych, w których prawidłowem funkcjonowaniu poszczególne wydziały ze względu na swój zakres działania są specjalnie zainteresowane. W tym zakresie każdy wydział obowiązany jest zbierać odpowiednie materjały, inicjować wydanie właściwych zarządzeń i czuwać nad ich wykonaniem, jako też komunikować stale Wydziałowi OL spostrzeżenia co do potrzeby ewent. zmiany lub uzupełnienia przepisów rozporządzenia z 19 stycznia 1928 r. oraz rozporządzeń na jego podstawie wydanych.

3) Okólnik Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. 98 z dnia 13 czerwca 1928 r. nie ulega zmianie.

VIII.

Nowe książki i czasopisma.

284.

B. Interesujące administrację spraw wewnętrznych.

Kazimierz Prökl: „O zakładach leczniczych“.

Nakładem Samorządowego Instyt. Wydawniczego w Warszawie, ukazała się książka Kazimierza Prökla, Radcy w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych, zawierająca teksty rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych o zakładach leczniczych wraz z obszernemi wyjaśnieniami. Książka ta jest zalecona do użytku kierowników zakładów leczniczych, dyrektorów szpitali i kierowników przychodni i lecznic przy Departamencie Służby Zdrowia M. S. Wewn.

Książka ta może zainteresować urzędy administracji spraw wewnętrznych a także urzędy samorządowe.

Książkę można nabywać w Samorządowym instytucie Wydawniczym, Warszawa, Św. Krzyska Nr. 13.

Drukarnia Policyjna, Warszawa, Długa 38.